

Årsplan

2019-2020

Lille-Jong Barnehage
En verdifull hverdag i Lille-Jong

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Velkommen til barnehageåret 2019/2020 i Lille-Jong Barnehage	2
- Barnehagen – en pedagogisk virksomhet	2
- Bærumsbarnehagen	2
Presentasjon av barnehagen, barnegruppen, personalgruppen og styreform	3
- Visjon og verdier	4
- Dagsrytme	5
- Evaluering barnehageåret 2018/2019	5
- Neste års satsningsområder	7
Barnehagens pedagogiske arbeid	8
Barnehagens verdigrunnlag	8
- Barn og barndom	8
- Demokrati	8
- Mangfold og gjensidig respekt	9
- Likestilling og likeverd	9
- Bærekraftig utvikling	10
- Livsmestring og helse	10
Barnehagens formål og innhold	11
- Omsorg	11
- Lek	12
- Danning	12
- Læring	13
- Vennskap og fellesskap	13
- Kommunikasjon og språk	14
Barnas medvirkning	15
Samarbeid mellom hjem og barnehage	16
Overganger	18
- Når barnet begynner i barnehagen – tilvenning	18
- Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	18
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	19
Barnehagens arbeidsmåter	20
- Progresjon	20
- Barnehagens digitale praksis	20
Barnehagens fagområder	21
- Kommunikasjon, språk og tekst	21
- Kropp, bevegelse, mat og helse	22
- Kunst, kultur og kreativitet	23
- Natur, miljø og teknologi	24
- Antall, rom og form	25
- Etikk, religion og filosofi	26
- Nærmiljø og samfunn	26
Plan for kompetanseutvikling	27
Tverrfaglig samarbeid	28
Årshjul	29

Velkommen til barnehageåret 2019-2020

Lille-Jong Barnehage SA

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet med et viktig samfunnsmandat, og i Barnehageloven §1 står det: «I samarbeid og forståelse med hjemmet skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste».

Hvert år lager vi i Lille-Jong en årsplan som inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, dannelse, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§2), barns rett til medvirkning (§3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen vår sier også noe om hva vi ønsker å fokusere spesielt på i den kommende perioden.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte. I tillegg til årsplanen utarbeides det planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Bærumsbarnehagen

I Bærum kommune er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen; *Barnehagemelding 2015-2025*. Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner for perioder på tre år. Dette er planer som skal bidra til å sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i Bærumsbarnehagen. Fra 2019 er det laget en kvalitetsplan; *Lek og læring- rammeverk for bærumsbarnehagen*, og i denne planen legges det hovedvekt på:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital barnehage

Presentasjon av barnehagen vår

Lille-Jong Barnehage SA åpnet i 1994 og er en liten, foreldredrevet barnehage på Slependen i Bærum. Barnehagen leier store, lyse lokaler av Bærum Kommune og åpningstiden er fra 07.30 til 16.45. Vi holder stengt jul, påske og fire uker i juli.

Barnehagen ligger innerst i en blindvei med skog, åker, akebakke og en bondegård som nabo, og vi er medlem av Private Barnehagers Landsforbund (PBL).

Adresse: Lars Jongs vei 52, 1341 Slependen

Telefon: 479 58 404

E- post: styrer@lillejong.no

Hjemmeside: www.lillejong.no

Barnegruppen:

I Lille–Jong er det plass til 18 barn fra 1-3 år. I år er vi 6 gutter og 12 jenter. Deler av dagen deler vi barnegruppen i Sommerfugler (barn født 2017), Marihøner (barn født 2017/2018) og Maur (barn født 2018). Hver gruppe har en fast barnehagelærer som sikrer et pedagogisk innhold tilpasset barna i gruppen. Gruppeinndelingen er et utgangspunkt, men dersom vi ser det hensiktsmessig vil det kunne forekomme endringer underveis.

Gruppe:	Fødselsår:	Ansvarlig pedagog:
Sommerfugler	2017	Nina H-Z
Marihøner	2017/2018	Nina S
Maur	2018	Laura

Personalgruppen:

Vi har en 40% styrerstilling, og det er seks ansatte på avdeling hver dag.

Navn	Stilling
Martine Wittbank Alexandersson	Styrer 40% og pedagogisk leder 40%
Nina Hansen-Zahl	Pedagogisk leder 80%
Nina Sjøli	Pedagogisk leder 80%
Laura Nicolae	Pedagogisk leder 100%
Jannicke Grotle Slaaen	Pedagogisk medarbeider 100%
Gülsüm Matur	Pedagogisk medarbeider 40%
Magdalena Kristiansen	Pedagogisk medarbeider 100 %
Mukaddas Tursun	Pedagogisk medarbeider 60%

Lille-Jong barnehages organer:

Eierstyret er ansvarlig for at barnehagen drives etter gjeldende lover, forskrifter, Rammeplan for barnehagen og vedtekter. Styret skal til enhver tid gi styret informasjon om driften av barnehagen. Styret har 4 medlemmer og er sammensatt av styreleder, sekretær, HMS-ansvarlig og økonomiansvarlig. Styret er tilstede på styremøtene, men har ikke stemmerett.

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen, og skal bli forelagt saker av viktighet for foreldrenes forhold til barnehagen. Leder av SU kaller inn til møte ved behov.

SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det skal godkjenne årsplanen og bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold, virksomhet og forhold til foreldrene. Utvalget har tre medlemmer med representanter fra styret, foreldre og personalet. Styret har møte- og uttalerett.

Visjon

Vår visjon er: **“EN VERDIFULL HVERDAG I LILLE-JONG”**

Med denne visjonen ønsker vi at både barn, foreldre og personal skal oppleve en hverdag preget av trygghet, omsorg, gode opplevelser, lek og læring. Barna skal oppleve å bli sett, hørt og kost med og de skal få erfaringer tilpasset seg og sitt behov. Vi er opptatt av at det skal være kvalitet i alle situasjonene i hverdagen; levering, lek, måltider, stell, garderobesituasjon, utelek, turer, søvn/hvile, samlingsstund, aktiviteter og henting. For å hjelpe oss med å sette visjonen ut i livet har vi valgt et sett med verdier som skal drive oss videre, gjøre oss tydelige og hjelpe oss til å ta beslutninger og gjøre prioriteringer i hverdagen.

Verdiene som skal prege arbeidet vårt er:

TRYGGHET – omsorg og nærhet, faste rutiner, stabile voksne, grensesetting, fokus på barnets beste, respekt

TILSTEDEVÆRELSE – voksne som er tilstede både fysisk og psykisk – for barna, foreldrene og hverandre, fleksibilitet, tilbakemeldinger, å glede seg med barna

TILPASSEDE UTFORDRINGER – individualitet, å se hvert enkelt barn og møte det der det er, gi rike erfaringer og opplevelser, støtte barna i å mestre selv og hjelpe dem til å strekke seg videre.

Dagsrytme

Dagsrytmen i Lille-Jong skal være forutsigbar og være med på å gi barna faste holdepunkter i hverdagen slik at den oppleves trygg.

07.30	Barnehagen åpner	
07.30-08.30	Frokost	Medbragt for de som ønsker å spise i barnehagen
08.30-10.30	Lek, aktiviteter inne/ute, tur	Vi deler oss i Sommerfugler, Marihøner og Maur fra ca kl 09.00 til etter soving/hviling.
10.30	Bleieskift og håndvask	Selvstendighetstrening (hente bleie, ta på seg buksen sin, ta såpe og vaske/tørke hender selv). Dersom barna er motiverte legger vi til rette for dotrening i samarbeid med foreldrene.
10.45	Samlingsstund	Tilpasset barnehagens planer, barnas alder og interesser.
11.00	Lunsj	Matpenger (kr. 595,-/mnd) dekker -varm lunsj fra Barn Til Bords to dager i uken -smøremåltid tre dager i uken, -yoghurt/havregryn/knekkebrød/ris/pasta, melk og frukt hver dag.
11.30	Sove-/hviletid	De fleste barna sover ute i vogn, men det er også muligheter for å sove/hvile inne.
	Lek inne	
Ca 13.45	Bleieskift og håndvask	
Ca 14.00	Ettermiddagsmåltid og frukt	
Ca 14.30	Lek og aktiviteter inne/ute	På våren, sommeren og høsten vil vi være mye ute på ettermiddagene. I vintermånedene kommer vi til å være mer inne.
16.45	Barna skal være hentet	
17.00	Barnehagen stenger	

Alle tidene er ca-tider og vi legger vekt på å ha god tid og oversiktlige overgangssituasjoner. For noen barn vil dagsrytmen se annerledes ut da barnas egne sove- og spisemønstre tillegges stor vekt.

Evalueringsav barnehageåret 2018/2019

Barnehageåret 2018/19 har vært et fint barnehageår med en stabil personalgruppe med svært lite fravær. Vi startet barnehageåret med en fin og rolig tilvenning av nye barn. Vi brukte ekstra ressurser på flere voksne den første tiden slik at vi skulle ha ekstra god tid i tilvenningsperioden. Dette har resultert i trygge barn som har det bra i barnehagen. Levering i barnehagen går veldig fint for alle barna og vi velger å tro at dette er en gevinst av en vellykket tilvenning.

Sommeren 2018 hadde vi en større oppgradering i barnehagen med oppussing av kjøkken, bad og nytt gulv. Dette har vært veldig deilig for både store og små. På badet til de store

barna satte vi inn en liten barnedo. Dette ser vi ga mer interesse for å prøve seg tidlig på dotrening, og det resulterte i at alle på Sommerfuglgruppa har sluttet med bleie.

Da vi begynte å nærme oss jul fikk foreldrene svare på en brukerundersøkelse fra udir som tar for seg barnehagehverdagen til barna. Vi er veldig stolte over at vi klarte å forbedre resultatet fra i fjor fra 4.8 til 4.9 på hvor fornøyde foreldrene totalt sett er med barnehage tilbudet. På flere områder scoret vi 5.0, for eksempel på at foreldrene har inntrykk av at barna trives i barnehagen og at barnehagen vår bidrar til barnas sosiale utvikling. Det foreldrene scoret oss dårligst på var barnehagens uteområde og om barna får være med på å påvirke innholdet i barnehagedagen. Uteområdet vårt er lite, og vi vektlegger derfor å benytte oss av det fine nærområdet vi har med blant annet turstier, lekeplasser og dyr i nærområdet, og vi er på tur flere ganger i uken. Når det gjelder barnas medvirkning ønsker vi at barna skal oppleve at deres meninger og ønsker tillegges vekt, og vi er opptatt av å tilpasse temaene vi jobber med etter barnas interesser og ståsted. Vi ser at vi kan være tydeligere på å formidle til foreldrene hva vi gjør som egentlig springer ut fra barnas initiativer, og vil med måten vi legger opp neste års planer jobbe videre med å la barna ha påvirkningsmuligheter på barnehagens innhold på en enda bedre måte.

Vi ønsker å være flinke til å ta masse bilder og spesielt ønsker vi å ta bilder når vi er ute på tur eller vi gjør noen spesielle aktiviteter. Vi er blitt flinke til å legge ut bilder på nettsiden på den passordbeskyttede delen der foreldrene kan gå inn og laste ned bilder. Vi sender også mms av barna om det har vært en vanskelig levering eller det har vært noe spesielt.

I januar og mai begynte nye barn i barnehagen vår. Vi brukte også da god tid på tilvenningen og begge barna ble raskt trygge i barnehagen. Det var fint å se hvor godt de ble tatt imot av de andre barna med mye omsorg, nysgjerrighet og kos.

Vi opplever at planene, rutinene og gruppene fungerer bra. Personalgruppen fungerer godt sammen og alle er gode til å bidra. Vi har vært gode på å følge en fast dagsrytme, fordi vi mener at det skaper forutsigbarhet og trygghet for de aller minste barna. Vi har opplevd fornøyde barn, og stort sett ro i alle overganger. Vi har også vært fornøyd med å ha gruppevise tomånedersplaner for det pedagogiske innholdet, og gjennomføringen av disse planene har fungert veldig bra. Tomånedersplanene og det månedlige tilbakeblikket vi sender foreldrene har vært bra for oss både i form av informasjonsflyt og at vi får formidlet det pedagogiske innholdet, samt at det har fungert som en evaluering for oss.

På slutten av barnehageåret hadde vi foreldremøte der vi gikk gjennom året som var gått, hva vi hadde lagt vekt på i de ulike gruppene og hva fokusområdet til barnehagen hadde vært. Her var det også mulig for foreldrene å komme med innspill, ris og ros. Vi opplever at foreldrene er tilfreds med det pedagogiske tilbudet barna deres får i barnehagen og ønsker at vi fortsetter å jobbe som vi gjør.

Neste års satsningsområder

Vi ønsker å fortsette med tomånedersplaner og å følge årets naturlige gang med årstider og tradisjoner. I tillegg skal vi også dette året ha tema «Tekst og tone», som betyr at vi i de ulike periodene tar utgangspunkt i en bok/et eventyr/en historie/en sang/ et musikkstykke og så jobber tverrfaglig med dette som utgangspunkt. Vi skal også bli kjent med Babblarna.

Babblarna er et språkpedagogisk materiale, lagd med utgangspunkt i Karlstadmodellen. Kort fortalt er Karlstadmodellen et verktøy for hvordan man steg for steg kan hjelpe barna videre med tale og språk. Babblarna-serien er laget for å vekke nysgjerrighet og lyst til å lære, og gir et utmerket utgangspunkt til å leke med og utvikle språket. Når man babler og leker trener man aktivt på språkllyder, språkmelodi, begreper og grammatikk. Babblarna vil i tillegg til den språkutviklende funksjonen også fungere som grenseobjekt (se s.18) og som utgangspunkt for arbeidet med livsmestring.

Sosial kompetanse, språk og lek er grunnsteiner i barnehagepedagogikken og temaer vi alltid jobber med uavhengig av temavalg. Barnehagen skal ifølge rammeplanen bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd samt forebygge krenkelser og mobbing. Livsmestring dreier seg dermed mye om at barna skal utvikle kompetanse på samspill, felleskap og vennskap, og lære seg å takle motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med og kunne gjenkjenne både egne og andres følelser. Det handler altså i stor grad om sosial kompetanse. Babblarna består av seks ulike figurer; Bibbi, Babba, Bobbo, Diddi, Dadda og Doddo. Alle Babblarna har hver sin personlighet; èn er impulsiv, èn er omsorgsfull, en annen er nysgjerrig osv. Det vil være naturlig å ta utgangspunkt i de ulike personlighetene i temaene våre.

I Lille-Jong vil vi med utgangspunkt i Babblarna jobbe systematisk med livsmestring og sosial kompetanse det kommende året. I brukerundersøkelsen scoret vi høyt på at vi lykkes i arbeidet med sosial kompetanse, og vi opplever at ved å konkretisere og sette det opp i planene våre blir det jobbet mer bevisst og systematisk med enn om det kun er en del av hverdagen. Derfor har vi i år med et tverrfaglig fokus valgt å kalle dette temaet for «Livsmestring med Babblarna», og vi vil på samme måte som med «Tekst og tone»-temaet finne ut hva vi ønsker å jobbe med underveis, basert på hver barnegruppens styrker og utfordringer, interesser og ståsted.

Jf evalueringen av barnehageåret 2018/2019 ønsker vi å legge stor vekt på barns medvirkning når vi utvikler de pedagogiske planene, og ved å være tilstede, undre oss og vise nysgjerrighet i hverdagen sammen med barna kan vi fange opp hva som opptar og interesserer dem og lage gode pedagogiske planer ut fra der vi ser barna er, hvilke behov de har og hva vi trenger å jobbe mer med. Valg av «Livsmestring med Babblarna»- og «Tekst og tone»-temaer formidles gjennom periodeplanene våre gjennom året.

PERIODE	ÅRSTIDER/ HØYTIDER	«LIVSMESTRING MED BABBLARNA» - fylles ut underveis	«TEKST OG TONE» - fylles ut underveis
August	Oppstart og tilvenning		
September/Oktober	Høst		
November/Desember	Jul		
Januar/Februar	Vinter		
Mars/April	Påske og vår		
Mai/Juni	17.mai og sommer		

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. (Rammeplanen s.8)

Som visjonen vår sier noe om er vi i Lille-Jong opptatt av at hverdagene skal være gode og at det skal være kvalitet i hverdagssituasjonene. Det krever et bevisst forhold til hvordan hverdagssituasjonene kan brukes pedagogisk, samt kunnskap om hva som gjør at barn trives, utvikler vennskap samt at det legges til rette for lek. Vi prioriterer at barna skal få mye tid til fri lek, men da alltid med støtte av voksne som observerer, veileder, støtter og videreutvikler leken sammen med barna. Trygghet og trivsel er alltid i fokus, helt fra tilvenningsperioden og videre gjennom målrettet arbeid med relasjoner. Vi skal tenke barnas beste i alle avgjørelser og vårt mål er at barna skal utvikle et positivt selvbilde og tro på seg selv, samtidig som de blir møtt med og utvikler egen evne til empati.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. (Rammeplanen s.8)

Barna i Lille-Jong skal bli sett og hørt, og vi er spesielt oppmerksomme på å observere barnas non-verbale kommunikasjon da de er i en alder hvor mange ikke kan uttrykke så mye verbalt enda. Vi anerkjenner barnas initiativer og lar dem være med å forme hverdagen samtidig som de får erfare at ting ikke alltid kan bli slik de ønsker. (Mer om dette under medvirkning) Vi ønsker at barna skal få positive opplevelser med det å være en del av et

fellesskap samtidig som de erfarer at vi må ta hensyn til hverandre og respektere hverandre for at det skal fungere.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. (Rammeplanen s.9)

For barna er det viktig å oppleve at de er en viktig brikke i fellesskapet, og at de er verdifulle akkurat som de er. De skal føle seg sett og anerkjent uavhengig av kulturelle og individuelle forutsetninger, og vi kan undre oss over likheter og ulikheter uten at det betyr at noe er riktigere enn noe annet. Ved å gi barna varierte impulser og opplevelser kan de få erfaringer med at folk er ulike, at det er en bra ting og at alle skal vise hverandre respekt.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. (Rammeplanen s.10)

Vi mener at hvert barn skal bli møtt for det barnet det er og at det skal få like mye oppmerksomhet uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial og kulturell bakgrunn. Vi er opptatt av at barna skal få 100 muligheter i stedet for 2, og at de skal få anledning til å utvikle seg med alle de muligheter og egenskaper de har fått i kraft av det mennesket de er født som – uavhengig av om de er gutt eller jente. I likestillings- og likeverdsperspektivet er det viktig med bevisstgjøring i personalgruppen med tanke på hvordan vi kommuniserer med barna, hvilken forventninger vi har til de ulike kjønnene, og om hvordan vi kan sikre at jenter og gutter har like muligheter til å bli sett og hørt uavhengig av tradisjonelle kjønnsrollemønstre.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. (Rammeplanen s.10)

Vi vektlegger uteliv og går mye på tur i nærmiljøet. Vi vil gi barna gode opplevelser i naturen slik at de blir glade i å være i den, lærer seg respekt for hvordan man kan bruke den og får gode holdninger i forhold til viktigheten av å ta godt vare på den. Blant annet snakker vi om hvordan avfall og plast i naturen kan være farlig for dyrene og at vi derfor må hjelpe til å rydde opp rundt oss.

Bærum kommune skal være en klimaklok kommune, og vi ønsker å følge opp denne satsingen på flere måter. Vi har fokus på redusert forbruk og gjenbruk, og vi kildesorterer plast, papir, glass/metall, matavfall og farlig avfall. I tillegg velger vi gjenvinnbare og miljøvennlige alternativer der det er mulig.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. (Rammeplanen s.11)

For at barn og voksne skal trives i barnehagen er det viktig med et godt psykososialt miljø. Barna skal oppleve å bli sett og hørt, og de skal oppleve å være en del av et fellesskap. De ansatte skal se hvert enkelt barn og alle skal møte hverandre med respekt, anerkjennelse, forutsigbarhet, beskyttelse, trygghet, omsorg, tid og lydhørhet. De ansatte må observere barnas følelsesmessige uttrykk og sørge for gode relasjoner mellom barn og voksne som vil fremme barnas positive selvbilde, trivsel og læring.

I barnehagen vår er vi opptatt av at barna skal få et positivt forhold til kroppen sin, at de skal glede seg over de egenskaper og muligheter den har og at de skal bli glade i å være i aktivitet. Vi har et eget rom for å fremme bevegelsesglede, og i ballrommet får barna muligheten til å tumle rundt, klatre, kaste, hoppe osv. Vi har også fokus på utelek og turer i variert terreng.

Barna i Lille-Jong har med seg frokost selv, men resten av måltidene serverer barnehagen. Vi får varm lunsj fra Barn Til Bords to dager i uken, og det er variert og sunn mat laget fra

bunnen. I tillegg har vi smøremåltid tre dager i uken, og her fokuserer vi på at barna skal få delta og etter hvert smøre maten sin selv. Lille-Jong er en 5-om-dagen barnehage, og vi serverer grønnsaker og/eller frukt til alle måltider. Vi er opptatt av at vi skal ha god tid når vi spiser og at det skal være en hyggelig stund. Barna tilbys et næringsrikt kosthold og et variert utvalg av frukt og grønt.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. (Rammeplanen s 19)

Omsorg

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet i Lille-Jong og komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og ved påkledning. Dette krever av oss at vi er et ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling. Omsorg er en viktig forutsetning for barns lek og utvikling. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og til andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Hva preger en omsorgsfull relasjon i Lille-Jong:

- lydhørhet
- nærhet og fysisk kontakt
- trøst
- anerkjennende kommunikasjon
- se hvert enkelt barn og dets behov
- innlevelse
- forutsigbarhet
- gi barna varierte utfordringer og erfaringer
- legge til rette for et godt læringsmiljø
- voksne som viser evne og vilje til samspill
- voksne som forteller barna hva vi vil at de skal gjøre, fremfor hva de *ikke* skal gjøre i grensesettende situasjoner.
- sette fokus på positiv oppmerksomhet; "så fint at du..."
- gå bort og snakke med barnet, ikke rope
- personlige grenser

Lek

Barn lærer og utvikler seg i lek og i samspill med andre barn og det er derfor viktig at barna får tid og rom til leken. Å leke er en lyst som kommer innenfra hos barnet. Leken oppstår spontant, den er frivillig, på liksom, innebærer spenning og gir mulighet for å prøve og feile. Leken har en egenverdi i seg selv og vi prioriterer den høyt og gir den stor plass i hverdagen vår. Dette gjelder både i de formelle og uformelle lærings situasjonene. Leken gir barna glede, frihet og muligheter til å oppleve uten forventninger eller en fasit på hva som skal foregå. Den gir barna erfaringer og opplevelser som er helt sentrale for å stimulere alle sider ved barns utvikling; språklig, sosialt, intellektuelt, emosjonelt og motorisk.

For barn mellom 0 og 3 år er dette de viktigste lekeformene:

KROPPSLIG LEK/ TUMLELEK	Små barn opplever verden gjennom kroppen i bevegelse og lek. De sanser og utforsker verden rundt. Ved å bevege seg allsidig i varierende omgivelser utvikler de selvfølelse, utforskertrang, motorikk og evnen til å holde fokus.
PARALLELLEK	Barna er i nærheten av hverandre og gjør det samme uten å være oppmerksomme på hverandre
OPPMERKSOM PARALLELLEK	Barna gjør det samme og viser hverandre at de er oppmerksomme på den andres tilstedeværelse
SAMLEK	Barna utfyller hverandre i et gjensidig samspill og bytter på å ta tur. Grunnlaget for Late-som-lek.
LATE-SOM-LEK/ROLLELEK	Barna kan late som de for eksempel spiser, drikker og sover, og mellom 2-3 årsalderen begynner de å involvere andre barn i denne leken.
KONSTRUKSJONSLEK	Bygging med store klosser og puter og utforsking med modelleire og sand.

I Lille-Jong har vi et inspirerende fysisk miljø som innbyr til ulike former for lek med ulike typer tilgjengelig materiell. For å kunne bli gode lekere må barna oppleve trygghet i hverdagen og i samspillet med andre barn. I tillegg er det viktig med aktive voksne som kan hjelpe og støtte barna i sin utforsking av lekens verden. Vi deler ofte barna inn i mindre grupper slik at de voksne kan være mer tilstede i en lek med en liten gruppe, og de voksne er lydhøre for barnas initiativer og interesser og fører dette videre i lekegruppene.

Danning

Danning er en kontinuerlig og livslang prosess som skjer i møtene mellom mennesker og i samspill med omgivelsene. Barnet utvikler et bevisst og aktivt forhold til omgivelsene og en evne og vilje til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom gode dannelsesprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning rommer utvikling, læring, omsorg, oppdragelse og sosialisering. Barna skal gjøres klare for det de vil møte senere i livet. I Lille-Jong skal barna få oppleve det å få venner, hvordan vi møter hverandre og hvordan vi håndterer konflikter. De skal lære å være sammen og hva som må til for å kunne være en del av et fellesskap. Barna skal lære å bli selvstendige, de skal ved hjelp av voksne nå nye mål og de voksne skal være der for å støtte og oppmuntre. Oppdragelse og danning må skje i nær forståelse med barnas hjem.

Læring

Små barn erfarer og lærer hele tiden, i både uformelle og formelle situasjoner. For å kunne lære må barna være trygge, og en god tilvenningsperiode og trygghet prioriteres høyt i Lille-Jong! Læring foregår gjennom omsorg, lek og danning i det daglige samspillet mellom barn og mellom voksne og barn. I de formelle lærings situasjonene er aktiviteter forberedt og ledet av personalet, mens de uformelle lærings situasjonene er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her-og-nå-situasjoner. I Lille-Jong er barna små og mye tid brukes på stell, måltid og påkledning. Vi er veldig opptatt av kvalitet i hverdags situasjonene og at disse situasjonene skal brukes pedagogisk. Vi skal prioritere å ha god tid, samtale med barna, undre oss sammen og veilede. (Se for øvrig avsnittet om barnehagens visjon og verdier.) Læring foregår ikke bare i samspillet med oss voksne, men også i samspillet barna imellom. Barna observerer hverandre og utvikler nysgjerrighet, og vi voksne må motivere og være gode forbilder med tanke på hvordan vi kommuniserer både gjennom det verbale og det non-verbale språket. Alle barn er forskjellige, og det er viktig med en individuell tilnærming. Det er også utrolig viktig at barna får mulighet til å prøve og feile, at de får mestringsopplevelser og at de møter voksne som støtter og hjelper dem i sin utforskning med omsorg, trygghet og motivasjon.

Vennskap og fellesskap

Å føle seg ønsket og satt pris på er en god følelse, og å føle seg som en del av et fellesskap og oppleve glede og mestring ved å være sammen med andre er noe alle skal oppleve i Lille-Jong. For at barn og voksne skal trives i barnehagen er det viktig med et godt psykososialt miljø og vi jobber mye med å utvikle stabile og trygge relasjoner. Utvikling av sosial kompetanse står sentralt i arbeidet vårt, og det å lære seg å ta initiativ til å utvikle og bevare vennskap vektlegges. Vennskap må læres, og barn lærer å forholde seg til andre når de møtes i lek og samspill. De voksne skal være aktive og støtte barna i konfliktsituasjoner, gjøre barna oppmerksomme på følgene av egen adferd og ta aktiv bruk av hverdags situasjonene. Vi arbeider med empati, pro-sosial utvikling, selvheldelse, selvkontroll og lek, glede og humor

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen som vi forholder oss til og arbeider ut fra. Mobbing kan i barnehagen komme til uttrykk som utestenging fra lek, sårende karakteristikk og fysiske handlinger. Vi arbeider med trygghet, vennskap og sosial kompetanse som forebyggende tiltak mot mobbing og utenforskap.

For å arbeide mot utenforskap og mobbing skal vi i Lille-Jong ha:

- tydelige verdier og felles holdninger hos personalet
- tilstedeværende og varme voksne som har tillit til barna og som er tydelige på hva de forventer av dem slik at det er lett å forstå hva som er greit og hva som ikke er greit
- voksne som kjenner alle barna godt, og som observerer og tilrettelegger for etablering av gode relasjoner, vennskap og aktiviteter slik at alle føler mestring
- et målrettet arbeid med sosial kompetanse og et godt psykososialt barnehagemiljø
- lære barna å gjenkjenne og sette ord på følelser, å sette egne grenser og akseptere andres

- voksne som kan være veiledere i utfordrende relasjoner og situasjoner. Noen ganger som gode rollemodeller, andre ganger korrigerende, vise og veilede
- et nært og godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldrene skal få informasjon om handlingsplanen mot mobbing, bevisstgjøres sin rolle som barnas viktigste rollemodeller og være trygge på at de blir tatt på alvor hos personalet ved bekymringer.

Kommunikasjon og språk

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk, og barna i barnehagen vår er i en alder der språket utvikler seg fra dag til dag. Vi vet at det å lære språk har stor betydning for barnas generelle utvikling, glede og trivsel. Språkstimulering er en av barnehagens viktige oppgaver, og barna skal møte og være del av et rikt og variert språkmiljø i vår barnehage. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, delta i lek og ha medvirkning i hverdagen. Samhandling gjennom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av våre barns måte å tilnærme seg andre på. Det er derfor viktig at barna får bekreftelse på egen kommunikasjon og møter voksne som setter ord på ting og bruker begreper i hverdagen. Vi ønsker at barna skal kunne gjøre seg forstått og fremme egne interesser og behov, enten det er med kroppsspråk og mimikk eller verbalt. Vi bruker en del Tegn-til-tale, som vil si at vi underbygger setningenes meningsbærende ord med tegn. Dette er en god hjelp til å forstå og gjøre seg forstått for mange barn. Det er viktig at barna føler glede ved å kommunisere med andre da det er av avgjørende betydning for videre utvikling av talespråket.

Hvordan vil vi legge til rette for et godt språkstimulerende miljø i Lille-Jong:

- lyttende, interesserte og bekreftende voksne
- «snakke oss gjennom» hverdagssituasjonene
- gi barna førstehåndserfaringer
- utvide barnas ordforråd, systematisk arbeid med begreper
- ha bøker tilgjengelig for barna
- titte i bøker sammen med barna/lese for dem (alle barn hver dag)
- fortelle for barna
- sang, rim og regler
- sette av mye tid til lek
- være tydelige, bruke enkle og ikke for mange ord
- mye samtale med barna
- spille spill
- bruke mye konkrete og bilder
- de voksne er bevisste at de er rollemodeller
- språkkartlegging ved behov

Standard for språkarbeid i Bærumsbarnehagen

Bærum kommune har utviklet en standard for språkarbeid som innebærer å heve kvaliteten og jobbe systematisk med språkarbeid samt sikre et likeverdig tilbud. Målet er at

Bærumsbarnehagen bidrar til en god språkutvikling for alle barn, og dette skal skje i samarbeid med foreldre og helsestasjon. Tiltak er blant annet at personalet kartlegger språkmiljøet i sin barnehage jevnlig, at hver barnehage har en språkansvarlig, at alle barn får se i bøker med personalet hver dag, at personalet jobber systematisk for å styrke barns ord- og begrepslæring, at vi setter ord på ting for barna og tar dem med i språkutviklende samtaler samt bruker språket i lek og utvikler en språklig bevissthet hos barna. Vi skal ha god kompetanse på språk i personalgruppen, og vi skal drive med helhetlig observasjon og kartlegging av enkeltbarn. Barn som trenger ekstra språkstøtte skal fanges opp og følges opp og vi skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. Mer informasjon om dette ligger på kommunens nettside under Språksenteret.

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen s.27)

Vi i Lille-Jong barnehage ønsker å jobbe med barns medvirkning for at barna skal oppleve å ha innflytelse på egen hverdag og føle seg betydningsfulle. Vi er opptatt av å se intensjonen som ligger bak barna sin adferd, barna sitt kroppsspråk og barna sine verbale uttrykk. Gjennom medvirkning vil barna få utvikle egne interesser, sosiale ferdigheter og lære at deres mening også er av betydning. Her i Lille-Jong er barna små og de formidler seg gjerne gjennom kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk, og det er dette vi voksne bruker til å forstå, se og tolke barns intensjon her i barnehagen.

Hvordan vil vi jobbe med barns medvirkning i Lille-Jong:

- bruke anerkjennende kommunikasjon
- snakke *med* barna
- ha voksne som jobber for å se hvert enkelt barn og dets behov
- være vare for barnas følelsesliv
- kunne forandre planer i forhold til barns spontanitet
- gi mye tid og rom for barns lek
- selvstendighetstrening; finne frem bleien sin, bestemme hva de vil ha på maten sin ol.
- utvikle personalets kompetanse innen barns utvikling gjennom ulike kurs
- observere og være lydhøre for barnas non-verbale kommunikasjon
- være lydhøre for barnas ideer, forslag og løsninger

Dette krever at vi har en åpen og lyttende holdning, respekt for barnas perspektiv, god tid til samtaler, kunnskaper om barn i gruppe, solide relasjoner til hvert enkelt barn og at vi er bevisste vår innflytelse som rollemodeller.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplanen s. 29)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (jf. [barnehageloven](#) § 1).

Våre viktigste samarbeidspartnere er foreldrene. Det er de som kjenner barnet sitt best og som kan gi oss den informasjonen vi trenger for å kunne skape en best mulig hverdag for hvert enkelt barn. Vi er en liten barnehage med en liten foreldregruppe, og vi er opptatt av et nært samarbeid der kommunikasjonen preges av åpenhet, tillit og respekt. Det er viktig at foreldrene føler seg trygge på at barna har et godt sted å være, samt at vi gir dem den informasjonen de trenger og er ærlige med dem. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Den uformelle delen av kommunikasjonen mellom barnehage og hjem finner sted i leverings- og hentesituasjonene, og vi synes det er fint når foreldrene gir oss en liten oppdatering på morgenen. Ved henting gir vi informasjon om hvordan barnets dag har vært.

Foreldremøte nye foreldre	Før barnet starter i barnehagen har vi et foreldremøte der vi gir informasjon om barnehagen og hverdagen her. Foreldrene får også hilse på noen fra personalet og andre foreldre, ta en titt på lokalene og stille spørsmål.
Besøksdag	Nye barn og foreldre inviteres til uformelt samvær en formiddag i juni.
Tilvenningssamtale	En av de første dagene etter at barnet har begynt i barnehagen har vi en tilvenningssamtale med informasjonsutveksling.
Foreldresamtaler	I løpet av barnehageåret får foreldrene tilbud om minst to foreldresamtaler der vi snakker om hvordan det går med barnet i barnehagen og barnets utvikling. Vi avtaler også ekstra samtaler med foreldre når enten vi eller de ser at det er et behov for det.
Foreldremøter	Ett foreldremøte på høsten (informasjon om kommende barnehageår) og ett på våren (evaluering av året, innspill fra foreldrene, bildefremvisning).
Årsmøter	Ekstraordinært årsmøte på høsten og årsmøte på våren.
Overføringsskjema	Kort informasjon om barnet gitt den nye barnehagen i samråd med foreldrene.
Brukerundersøkelse	Gjennomføres årlig.
Styremøter/SU-møter	For foreldre valgt inn i styret eller samarbeidsutvalget.
Div foreldrearrangementer	Høstfest, Grøttest, Påskearrangement og Sommerfest

Våre forventninger til foreldre/foresatte:

- bidra til godt og åpent samarbeid med barnehagen
- si fra innen 09.30 når barna har fri/er syke
- gi beskjed dersom det er andre som skal hente barna
- lese informasjon som blir hengt opp/sendt ut på mail/lagt ut på hjemmesiden
- påse at barna har nok skift og klær til ulike værforhold og årstider
- at barnas klær er merket
- gi informasjon om hendelser som kan ha konsekvenser for barnas dag (dårlig søvn, sykdom i familien etc)
- delta og vise engasjement på foreldremøter, foreldresamtaler, årsmøter og dugnader
- respektere barnehagens åpningstider

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen s.33)

Tilvenningsperioden starter før sommeren da nye foreldre i barnehagen inviteres til et møte der de får informasjon, hilser på en del av personalet, ser lokalene og stiller spørsmål. En formiddag før sommeren kommer barn og foreldre på et formiddagstreff der de blir litt kjent med personalet, lokalene og hverandre, og de som ønsker det kan gjerne komme innom på besøk flere ganger. Vi legger stor vekt på at tilvenningsperioden skal oppleves god for barn og foreldre, og hvert barn får en primærkontakt som barnet er sammen med den første tiden og som har et spesielt ansvar for å følge opp barnet og foreldrene.

Primærkontaktene er voksne som er trygge i den rollen og som har mye erfaring med tilvenning. Vi setter inn ekstra personalressurser under tilvenningsperioden slik at vi har god tid til hvert enkelt barn, og sammen med foreldrene lager vi individuelle løsninger etter barnas og foreldrenes behov. En av de første dagene har vi en tilvenningssamtale der vi utveksler informasjon, og vi har hyppig kontakt på sms/mms den første tiden.

Nytt for barnehageåret er bruk av grenseobjekt. Et grenseobjekt er noe barna skal finne både hjemme og i barnehagen, og som dermed skaper en sammenheng, er kjent og oppleves trygt. Vi ønsker å bruke Babblarna som grenseobjekt da vi skal jobbe mye med dem det kommende året, og på besøksdagen fikk alle familiene laminert bilde av de ansatte, barnehagen og alle Babblarna. I barnehagen skal vi henge opp bilder av Babblarna mange steder og vi har også kjøpt inn Babblarnakosedyr, -dukker og -bøker.

Overgang til ny barnehage

Barna slutter i Lille-Jong til sommeren det året de fyller 3 år. På våren holdes det en foreldresamtale der det sammen med foreldrene fylles ut et overgangsskjema som leveres til den nye barnehagen. Ås barnehage, avdeling Vestre Jong ligger i samme bygg som oss og mange av barna som slutter hos oss begynner der. De barna som skal begynne i Ås er på besøk der noen ganger på forsommeren sammen med noen fra personalet hos oss, og en ettermiddag blir de også invitert opp sammen med foreldrene sine. Barn som begynner i andre barnehager inviteres ofte på besøksdag der sammen med foreldrene sine en eller flere ganger før ferien.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk. Den er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis og skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre, og gjøres med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Gjennom hele barnehageåret dokumenterer vi arbeidet vi gjør gjennom planer, referater og dokumentasjon. Dokumentasjonsarbeidet skal både inneholde informasjon til foreldrene og være et verktøy for de ansatte i det daglige arbeidet og planlegging i barnehagen. Dokumentasjonen synliggjør hvordan vi jobber for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen, og vi er bevisste barnas personvern. foreldrene forespørres dersom det skal benyttes foto- eller filmkamera i barnehagen slik at de kan gi beskjed om hvorvidt barnet kan fotograferes og filmes og i hvilke tilfeller dette er tillatt. Vi henter også inn samtykke fra foreldrene til flere ting, bla utlevering av telefonliste og publisering av bilder på nettsiden.

Årsplanen er den viktigste dokumentasjonen vi har, og ut fra den lager vi tomånedersplaner for hvordan vi skal jobbe. Hver måned får foreldrene et tilbakeblikk på måneden som har gått med informasjon og evaluering. Vi skriver daglige rapporter på tavlen i gangen og legger jevnlig ut informasjon og bilder på barnehagens nettside. Hvert barn har en egen perm som fylles med bla tegninger og malerier, sanger vi synger og bilder. Gjennom permen kan vi følge barnets utvikling. Denne får barnet med seg da de slutter i barnehagen sammen med en minnepenn med bilder fra barnehagetiden. Andre måter vi dokumenterer på er gjennom kartleggingsverktøy og observasjonsskjemaer, og fremvisning av barnas kunst og dokumentasjon gjennom fotografier. Vi har også foreldremøte, foreldresamtaler og ikke minst den daglige kontakten med foreldrene. Vurdering av arbeidet i barnehagen er en forutsetning for videreutvikling og gjøres jevnlig. Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal støtte personalet i planlegging, det skal bidra til at utviklingen skjer på en bevisst måte og det skal være styrende i forhold til hva vi velger å følge opp og hva som er viktig.

Forhold som vil være gjenstand for vurdering er bla:

- planene våre
- barnehagens rutiner
- det enkelte barns utvikling og individuelle behov
- barnegruppen som helhet
- den enkelte voksne
- personalgruppen som team, arbeidsfordelingen vår
- foreldresamarbeidet
- kurs

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barngruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. (Rammeplanen s.43)

Progresjon

Alle barna i Lille-Jong skal lære, oppleve mestring, bli utfordret, utvikle seg og oppleve fremgang. Det er 18 ulike barn med ulike utgangspunkt og behov, og det er viktig for oss å se hvert enkeltbarn og møte det der det er. De skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter, og i og med at barna er i kontinuerlig utvikling er det viktig at arbeidet hele tiden har en progresjon og tilpasses barnet der det er akkurat nå. Dette sier vi også noe om i verdiene våre når vi snakker om tilpassede utfordringer. I oversikten over hvordan vi jobber med de ulike fagområdene kommer det til uttrykk at vi også sørger for progresjon gjennom utvidelse av opplevels- og erfaringsgrunnlagene, samt bevisst bruk av materialer, bøker, leker og utstyr.

Barnehagens digitale praksis

Vi bruker digitale verktøy som et pedagogisk verktøy til dokumentasjon, refleksjon, lek, kreativitet, kunnskap og læring. Barna skal få kjennskap til digitale verktøy og hva de brukes til og smarttelefon, nettbrett, pc og kopimaskin er eksempler på digitale verktøy som vi bruker i barnehagen. Vi vil legge til rette for at barna sammen med aktive voksne utforsker, leker, lærer og også selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. (Rammeplanen s.47)

Under følger en oversikt over hva Rammeplanen sier og noen stikkord for hvordan vi jobber med de ulike fagområdene i Lille-Jong. Vi har delt inn i 1-2-åringene og 2-3-åringene, men innholdet vil overlape hverandre og innholdet for de eldste bygger på innholdet for de yngste.

Kommunikasjon, språk og tekst

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter*
- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter*
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd*
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord*
- møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer*
- opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale*
- utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Observere, lytte, erfare, pekebøker og billedbøker tilgjengelig, sette ord på ting, gjentakelser, enkle sanger, rim og regler, førstehåndserfaringer, begrepslæring, billedstøtte, få bekreftelse på verbale uttrykk, bli kjent med egne og andres følelser. høytlesning, eventyr, sang, begreper, rim, regler og historier er en del av barnas hverdag, får veiledning til å uttrykke seg og hjelp til samhandling med andre barn gjennom ord, kroppsspråk og ansiktsuttrykk, barna omgis av gode samtaler mellom voksne og barn, voksne som beriker barnas språk og er gode språklige rollemodeller, lyttende og forståelsesfulle voksne som undrer seg sammen med barna, bevissthet om stemmebruk, voksne som tar seg tid og bruker rolig, lav stemme som fremmer god atmosfære og ro hos barnet	Bøker med enkel tekst, rollelek, samtale, sanger med flere vers, språkgrupper, enkle eventyr, rim og regler, spill, kunne sette ord på følelsene sine, språkposer og være i kortere dialog med andre, deltakelse i samling, barna får fortelle fra opplevelser fra egen hverdag og øver på å presentere seg selv, får hjelp til å bruke språket i lek og relasjon med andre barn, trener på å bruke språket i lek og til å løse konflikter

Kropp, bevegelse, mat og helse

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kropps- beherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofyllt lek gjennom kroppslige utfordringer

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Sansing, kroppslig mestring, utvikling av grovmotoriske ferdigheter ved bruk og utforskning av barnehagens ute- og innemiljø, kroppsbevissthet, korte turer i nærmiljøet, lek med puter og madrasser, utfordres til å klatre og balansere, sanger med bevegelse, knotte-puslespill, variert og sunt kosthold, introduksjon av ulike matretter og nye smaker, trene på å spise og drikke selv samt fokus på måltidet som en hyggelig og sosial opplevelse, få kjennskap til ulike vær og føreforhold, fokus på god hygiene/håndvask, utvikling av finmotoriske ferdigheter ved bruk av ulike materialer, puttekasse, byggeklosser og knotte-puslespill, prøve selv i påkledningssituasjon, sansestimulering gjennom lukter, smaker og ulike materialer	Litt lengre turer i ulendt terreng og på ulikt underlag, tur til Emma sansehus, utvikle kroppsbeherskelse og styrke, hoppe, løpe, klatre, sykle, benevne kroppsdelene, selvstendighetstrening (påkledning, bleie, do), oppmuntre til å bruke kroppen og prøve nye ting, puslespill med få brikker, sanger med bevegelse, bli kjent med klipping og liming, variert og sunt kosthold og fokus på god hygiene, bli glad i å være ute i ulike vær og føreforhold, motiveres til å utfordre seg selv til å klatre og balansere, utvikling av finmotoriske ferdigheter ved bruk av ulike typer materialer, legoklosser og puslespill, formingsaktiviteter som krever litt presisjon, klipping, spise og drikke selv samt fokus på måltidet som en hyggelig og sosial opplevelse, kjenner og kan si ifra når de er sultne og når de er mette, øve på å kle på seg det meste selv, fokus på god hygiene/håndvask

Kunst, kultur og kreativitet

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttryksformer*
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede*
- bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne*
- møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttryksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre*
- bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk*
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Bli kjent med formingsmateriell som tegnesaker og maling, en hverdag med musikk, sang og dans, rim og regler, tilrettelagt sang- og musikkstund, tilby varierte formingsaktiviteter og ta i bruk forskjellige materialer, bruke materialer som finnes i naturen, dramatisering av kjente barnesanger ved bruk av bevegelse, stemmebruk eller konkrete, rytmeinstrumenter, utforske sammen med barna med utgangspunkt i barnets interesser	Utforske formingsmateriell, tilrettelagt sang- og musikkstund, enkel dramatisering, gi inspirasjon til fantasi og skaperglede, innbydende rom som inspirerer til kreativitet, tilgang på utkleddingstøy, legge til rette for rollelek, sang og dans, rytmeinstrumenter, utvikle fantasi og kreativitet, sang- og regelleker, farger

Natur, miljø og teknologi

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna

- *opplever og utforsker naturen og naturens mangfold*
- *får gode opplevelser med friluftsliv året rundt*
- *opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover*
- *får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen*
- *får kunnskap om dyr og dyreliv*
- *lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi*
- *får kjennskap til menneskets livssyklus*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Erfare naturen i ulike årstider, dyr og dyreliv, små turer, samle naturmateriell, undre oss sammen over ting vi finner, bondegårdsbesøk, utelek i all slags vær, leke med Duplo, puttekasse, knotte-puslespill, stoppe opp i naturen, undre oss og snakke om dyrene, utvikle respekt for natur og dyreliv og begynnende forståelse for å ivareta naturen, forsterke naturfenomener ved hjelp av forstørrelsesglass/bøker/nettbrett	Undre oss over variasjon i årstidene og været, tilgang på ulikt konstruksjonsmaterieell, miljøvern, kildesortering, maleteknikker, puslespill, turer i nabolaget, samle naturmateriell, bondegårdsbesøk, utvikle kunnskap om insekter, dyr og natur gjennom turer/bøker/nettbrett, lære å ta vare på naturen og miljøet ved å være med å sortere søppel og plukke søppel, så frø og følge med på utviklingen fra frø til plante, lære om naturfenomener ved blant annet farge og fryse vann, innblikk i bruk av digitale verktøy

Antall, rom og form

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter
- undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikk

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Stableleker, sortering, puttekasser, knottepuslespill, bygge tårn, begreper, fingerregler, sanger, ulikt formingsmateriell, bli kjent med rommene man er i, orientering, bruke eventyr og sanger for å få en begynnende forståelse for tall, farger, former, plasseringsbegreper og sortering, påpeking av matematiske fenomener og bruk av matematiske begreper i hverdagen	Telle med konkrete, enkle puslespill, sanger, ulikt formingsmateriell, sortering, former, farger, plasseringsord, telle antall barn og voksne i ulike sammenhenger, bruk av matematiske begreper i daglige situasjoner, lage mønstre, spille enkle spill

Etikk, religion og filosofi

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna

- får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen*
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål*
- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier*
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på*
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Markering av høytider, få erfaringer med å dele/ikke ta fra andre/min og din, sosial kompetanse, finne glede i samvær og samspill med andre barn, få erfaringer med følelsesuttrykk, begynnende kjennskap til egne og andres grenser, få hjelp av voksne til å sette ord på handlinger og følelser, voksne som lytter og filosoferer og undrer seg sammen med barna	konfliktløsning, sosial kompetanse, finne glede i samvær og samspill med andre barn, dele, gjenkjenne følelser, vente på tur, undring og spørsmål, verdier og normer, få kunnskap om ulike tradisjoner og verdien av likheter og ulikheter, utvikle respekt for ulikheter, utvikle respekt for dyr og planter, gi plass for undring og vitebegjær

Nærmiljø og samfunn

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna

- oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet*
- erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse*
- utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt*
- blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner*
- blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer*
- blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur*
- får kjennskap til nasjonale minoriteter*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Bli trygge i barnehagen, bli kjent og oppleve tilhørighet til barnehagen og områdene rundt små turer, hvem er her i dag?, skape tilhørighet i gruppen, gutter og jenter får like muligheter uavhengig av kjønn	Bli kjent i nærmiljøet, turer, trafikkopplæring, kildesortering, barnehagens materialer inspirerer til lek uavhengig av kjønn

Trafikksikker barnehage

Bærum kommune har som mål å i samarbeid med Trygg Trafikk bli en trafikksikker kommune. Vi i Lille-Jong ønsker å være en trafikksikker barnehage. På foreldremøtet i september snakker vi med foreldrene om trafikk, kjøring til barnehagen, parkering og sikring av barn i bil. Det er viktig at foreldrene er gode rollemodeller med gode holdninger, og at vi samarbeider med barnehagen om barnas trafikkopplæring og trafikksikkerhet. Foreldrene vil også få informasjon om at vi har en egen handlingsplan om trafikk. Denne inneholder risikovurderinger og beskrivelse av rutiner for hvordan vi ivaretar trafikksikkerhet på tur. Personalet må kunne barnehagens rutiner og regler for sikkerhet og også gå foran som gode rollemodeller. Barna skal lære enkle trafikkregler for fotgjengere og om bruk av refleks, sykkelhjelme og bilbelte.

Kompetanseplan

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

TEMAER PÅ PERSONALMØTER OG PLANLEGGINGSDAGER:
Tilvenning
Babblarna
Årsplan
Barnesyn
HMS
Risikokartlegging
Rammeplanen
Trafikk
Observasjonsskjema "Alle-med"
Personalsamarbeid
Månedlig planlegging og evalueringer
Hva rører seg på barnehagefronten? (Utdanningsdirektoratet)
Enkeltbarn, gjennomgang til og fra foreldresamtaler
Referater fra kurs
Evaluering av høst 2018 og vår 2019

Faglige forum ellers; avdelingsmøter, ped.ledermøter, nettverksmøter for styrere og møter i kommunen

KURS:
Førstehjelpskurs
Digitale verktøy, pedagogisk og kreativ bruk sammen med 1-3åringene i barnehagen Det er ønskelig med et kurs som omhandler de minste barna og livsmestring
Kurs på Østlandske lærerstevne
Styrermøter i regi av Bærum kommune

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med andre instanser for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen.

Samarbeidspartnere utenfor barnehagen:

- Bærum kommune, Barnehagekontoret og Veiledningscenteret
- Barneverntjenesten
- Helsestasjon
- Barnehager i nærområdet
- Pedagogisk Psykologisk Tjeneste – PPT
- Barne- og Ungdomspsykiatrisk Poliklinikk – BUP
- Tidlig innsatsteam

Årshjul

Måned:	Barn:	Foreldre:	Ansatte:
August	Tilvenning av nye barn	Tilvenningssamtale for nye foreldre.	Planleggingsdag 16/8 Personalmøte
September	Tilvenning av nye barn Brannøvelse	Foreldremøte, foreldrerådsmøte og ekstraordinært årsmøte 10 /09	Personalmøte Evaluering av tilvenningsperioden
Oktober		Foreldresamtaler	Personalmøte Gjennomgang av enkeltbarn til foreldresamtaler
November	Fotografering	Høstsuppe 05/11	Planleggingsdag 1/11 Personalmøte Medarbeidersamtaler
Desember	Lucia 13/12 Nissefest 19/12	Grøttest 19/12	Personalmøte
Januar			Planleggingsdag 2 /1 Personalmøte Vurdering av første halvår
Februar			Personalmøte
Mars	Karneval 24.2	Foreldresamtaler	Planleggingsdag 13/3 Personalmøte
April		Foreldresamtaler Påskefest, foreldrerådsmøte, årsmøte og dugnad 02/04	Personalmøte
Mai	Vårleker 15/05	Foreldremøte 11/05 Foreldremøte nye foreldre 13/05	Planleggingsdag 22 /5 Personalmøte Medarbeidersamtaler
Juni		Besøksdag nye barn 09/06 Sommerfest 11/06	Personalmøte Vurdering av barnehageåret

